

B O S N A I H E R C E G O V I N A

NATACHA 11

BIGCYCLING.EU

NATACHA BOSNA I HERCEGOVINA

Vi, biciklisti koji se volite penjati, otkrijte na ovih nekoliko stranica čime je lista nacionalnih izazova u Bosni i Hercegovini tako bogata.

GEOGRAFIJA

MEDIJI

TURIZAM

SPORT

Bosna i Hercegovina

Kratak pregled zemlje

Bosna i Hercegovina je ta država u obliku dijamanta, koja se na zapadu i sjeveru graniči sa Hrvatskom, na istoku sa Srbijom i na jugoistoku sa Crnom Gorom. Nema izlaza na more, ali ima vrlo uzak kontakt sa Jadranskim morem, u Neumu, južno od Mostara. Vidjet ćete ga u podnožju Radeža (030).

Nastao je 1992. godine. Nezavisnost od Jugoslavije dovela je do rata u Bosni. Dejtonski sporazum okončao ga je 1995. godine. To je federalna država sa tri entiteta: Federacijom Bosne i Hercegovine (Hrvati i Bošnjaci), Republikom Srpskom i Distriktom Brčko, najvećom lukom u zemlji i smještenom na sjeveru. -istok.

Ima površinu od 51.000 km², što je manje-više isto od Hrvatske (56.000), više od Slovenije (20.000) i manje od Srbije (88.000). Uporedite sa UK (242.000), Holandijom (41.000), Metropolitanska Francuska (550.000), Španija (505.000) ili Italija (300.000).

Dinarski Alpi prelaze Bosnu. To nam daje veoma visoke vrhove: Bjelašnica (2053m, #019 na listi), Paljenik-Vlašić (1925m, #036) Rosinj-Vranica (1906m, #039), VELIKA Jahorina (1563m, #082) ili Zelengora (1737m), #092). Neki nisu popločani, ali su teški kao Parpaillon ili Cortalets u Francuskoj. Za zapisnik, najviša bosanska tačka je Maglić (2386 m), na bosansko-crnogorskoj granici.

1-Turizam

Dva UNESCO lokaliteta su odabrana na listi. Stari most u Mostaru, sagrađen u XVI vijeku, srušen 1993. godine, a obnovljen deset godina kasnije, polazište je Gornjih Opina (BIG i 026). U Višegradu se preko rijeke Drine proteže Most Mehmed paše Sokolovića (također sagrađen u XVI vijeku). Vidimo ga u podnožju Sjemeća (086). Počitelj i njegovo povijesno urbano područje (028) nalaze se na UNESCO-voj probnoj listi.

Mostar

Višegrad

Bosna ima tri nacionalna parka (Una, Kozara i Sutjeska). Cijenit ćete rijeku Unu (na sjeverozapadu) u podnožju Malog Očijeva (007) i Prkosa (005), a previdjeti ćete je na vrhu Lohova (004). Kozara se nalazi na sjeveru, ništa novo za članove BIG-a, od Mrakovice (053) i njegov impresivni spomenik visok 33 m već su na Superlisti. Sutjeska se nalazi na jugoistoku. Tri mjesta za posjetiti: Zelengora (092), Drače (090) i Bakić (091).

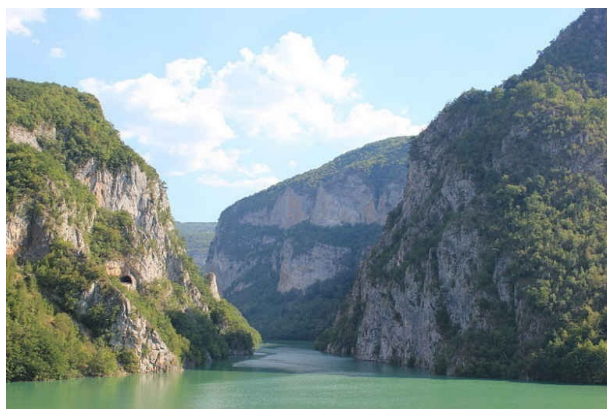

Rijeka Una, u Martin Brodu

Sutjeska NP

Dolina Drine (još) nije nacionalni park, ali zaista vredi da se vidi. Nastaje ušćem Tare u Pivu, na granici između Bosne i Crne Gore. Tu počinje Šćepan Polje (#007 na crnogorskoj listi). Nakon toga Drina prelazi preko NP Sutjeska i postaje 200km duga granica između Bosne i Srbije. Ne možete ga propustiti, jer je to okosnica istočnog dijela Republike Srpske (Zona 4). Cenićete ga iznad jezera Perućac (077-Privojevići i 078-Gladovići), ili u NP Tara (u Srbiji). Prečica u Žlijepcu (079) je također zanimljiv. U donjem dijelu Drine, nad Zvornikom se nalazi srednjovjekovna tvrđava (073).

Ušće Drine u Lim

Jezero Perućac

Na listi su i dva parka prirode (Blidinje, zahvaljujući 018-Sovička vrata i Hutovo blato podno 029-Cerovica), te Avanturistički park Peć Mlini (024).

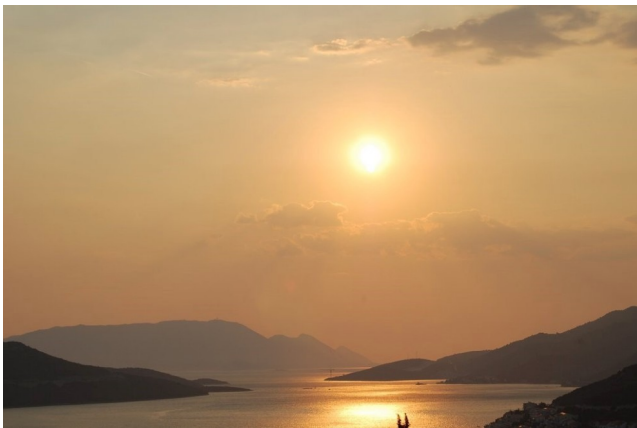
«Plavi turizam»:

Privala (015) se nalazi u blizini Buškog blata, jednog od najvećih vještačkih jezera u Evropi i važnog rezervata ptica.

Zvirnjača (016) počinje na Ramskom jezeru, drugom akumulaciji, u blizini Šćita, njegovog malog poluotoka i franjevačkog samostana.

Radež (030) je jedini bosanski uspon na listi na jadranskoj obali. Dabrac (063) je veoma lijep vidikovac sa pogledom na rijeku Vrbas.

Donja Strmica (087) je još jedan vidikovac. Izdiže se iznad rijeke Lim, prije ušća u Drinu. Put se pojavljuje na web stranici «DangerousRoads», pod nazivom «Put R467».

Impresija, izlazak sunca (u Neumu)

Dabrac iznad Vrbasa

U Bosni skijanje = Sarajevo naravno, od Olimpijade 1984. godine. Stoga je Jahorina (BIG i #082) najbolje mjesto za biti. Na listi ćete naći još dva skijališta: Oštrej (008) i Ponijeri (043).

Na listi se nalaze četiri zamka. Na kamenoj izbočini najimpresivniji je Srebrenik (032). Iz već spomenutog Zvornika (073) imat ćete lijep pogled na Drinu, a iz Maglaja (040) na rijeku Bosnu. Jajce (035) je tipična razglednica: uspon počinje kod vodopada na rijeci Plivi, prati malu kaldrmisanu ulicu, prije nego što stigne do bedema. Tri zanimljiva mjesta u jednom usponu. Ova četiri lokaliteta su bosanski nacionalni spomenici.

Čudno za balkansku listu: samo jedan manastir, na Ozrenu (069).

Srebrenik

Jajce, vodopadi i tvrđava

Nekoliko mjesta sjećanja, koja slave ljude, koji su se borili protiv fašizma: Mrakovica (053), Banj Brdo (057), kod Banje Luke, Grmeč (006) i Smetovi (042). Jedan od najimpresivnijih spomenika nalazi se u NP Sutjeska, na Tjentištu. Lista se okreće, ali ništa više. Ako imate priliku, to je na putu M20, koji prelazi preko bivšeg BIG Čemerna.

Banj Brdo

Smetovi

2-Sport – teškoća

7 uspona je teže od VELIKE Jahorine (954 euroboda). Top3 je neasfaltiran: najbolja je Bjelašnica (1416 poena), zatim Rosinj (039, 1189 poena) i Paljenik (036, 1069 poena). Omogućuju nam da uđemo u srce Dinarskih Alpa. Sa svojih 1400 poena, Bjelašnica stoji u poređenju sa klasičnim neasfaltiranim usponima: Cortalets (1600 poena), Parpaillon-W (1530 poena) i Sommeiller (1460 m).

Top 4 asfaltiranih uspona: Humilišani (022, 1072 poena), Leotar (099, 1059 poena), Mazlina (049, 1011 poena) i Visočica (021, 996 poena). U poređenju sa Alp d'Huez (1068 poena).

Bjelašnica

Paljenik

Najbolje bosanske bombe:

099- Leotar 35

039- Rosinj 34,7

034- Ilinčica, «Tuzlanski zid» 32,4 019- Bjelašnica (Igmanski put uklj.) 30

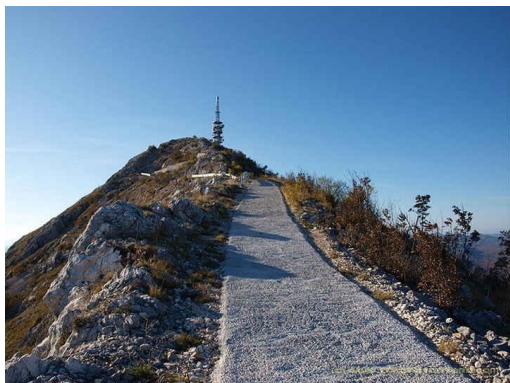
054- Gradina 29,6

073- Zvornička tvrđava 29,5

042- Spomenik Smetovi 28,3

047- Čavljak 28,1

Ostale brojke za poređenje: Nebelhorn 63, Oscheniksee 49, Angliru 45, Mortirolo-N 34, Puy-de-Dome 30, Mur de Huy 26, Koppenberg 25.

Vrh Leotara (15%)

Ulice Akifa Seremeta, u Ilinčici (17-18%)

Najbolji visinski porasti:

- 019- Bjelašnica 1507m
- 036- Paljenik 1381m
- 039- Rosinj (Vranica) 1228m
- 021- Visočica 1254m
- 022- Humilišani 1080m
- 094- Novakuša 1043m
- 018- Sovička vrata 1038m
- 082- Jahorina 1037m
- 086- Sjemeć 982m
- 043- Ponijeri ski centar 952m

Za maratonce (žene):

- 089- Metaljka 39km
- 019- Bjelašnica (Igman road incl.) 38,7km
- 066- Kruševo Brdo 35km
- 043- Ponijeri ski centar 32,5km
- 082- Jahorina 32km
- 077- Pribojevići 30,7km
- 049- Mazlina 27km
- 094- Novakuša 26,4km

3-Media

B-Hard Ultrarace

Uvod u izazov: <http://www.bhardultrarace.com/cp/bhard-about/>

Kontrolne tačke: <https://www.lfgss.com/conversations/327229/>

Slike i komentari: <https://www.picuki.com/profile/bhardultrarace>

Iz Banje Luke B-Hard posjećuje centralne i južne dijelove zemlje, sa istim namjenama kao i naša, jer povezuje planinski biciklizam i turizam. Kontrolna točka 1 (CP1) nalazi se na Mrakovici (BIG i 053), a CP3 na Kupreškim vratima (BIG i 038). Čemerno je na putu, ali smo ga izbrisali sa Superliste, zbog gustog saobraćaja na M20. Izazov prelazi i preko Sjemeća (086) nakon Višegrada, Hranjena (050) i olimpijske Jahorine (BIG i 082), kod Sarajeva. Zatim ide kroz planinski lanac Bjelašnice (019), koristeći asfaltni dio planine Igman (CP9, 1310m), koji produžavamo do 2050m. Tako je i na Vlašiću (036, CP10), gdje asfalt završava na 1490m, dok se na Paljeniku penjemo do 1925m. Za zatvaranje petlje u Banja Luci, trka se vozi Jajcem (035).

« Tour de Serbie »

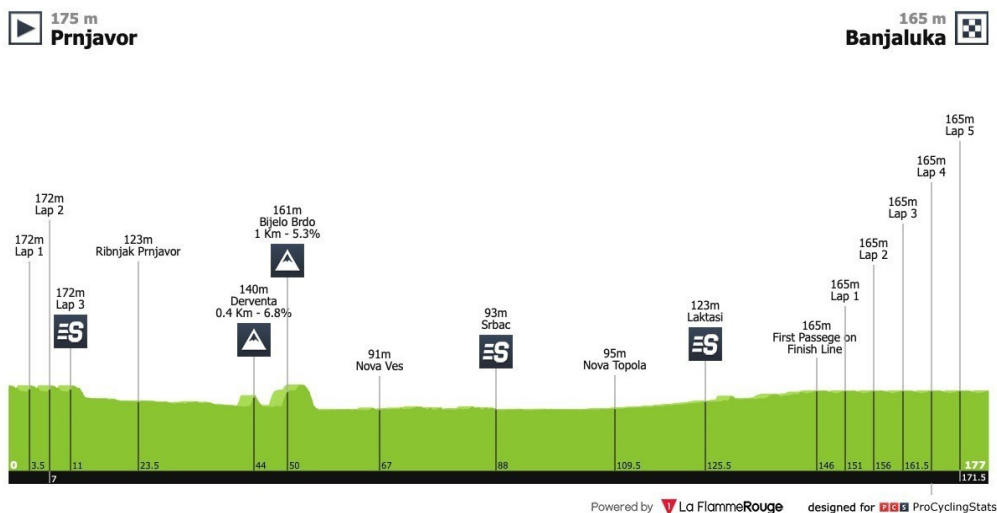
Ponekad Tour de Serbie pređe granicu sa Republikom Srpskom. 2012. godine, na primer, 4. etapa (Bajina Bašta-Pale), posle veoma turističkog Nacionalnog parka Tara u Srbiji, penjala se na Sjemeć (086) i Ravnu Romaniju (080).

U 2019. godini 2. etapa (Pale-Priboj) prešla je Romaniju (080) i Donju Strmicu (087), u kanjonu Lima.

Belgrade-Banja Luka (https://en.wikipedia.org/wiki/Belgrade%E2%80%93Banja_Luka)

Od 2007. godine trke Beograd-Banjaluka I i II spajaju se u oba glavna grada Srbije i Republike Srpske. Bosanski usponi su prilično laki, jer je reljef nizak u sjeveroistočnom dijelu zemlje. Profil 4. etape u 2019. godini:

Ponekad i nešto zanimljivije, poput finalnog uspona 1. etape 2019. Do cilja u Vlasenici je 10km. Na listi, ovaj dio pripada Karanfilici (076).

2014. i 2015. godine, ASO, organizator Tour de France, Paris-Roubaix, Liège-Bastogne-Liège,... kreirao je GP Sarajeva, u znak sjećanja na atentat na nadvojvodu Franca Ferdinanda u junu 1914. godine, počinjeno ubistvo. Prvog svetskog rata.

Najviša tačka trke bila je na planini Igman, žarištu bosanskog rata. Naći ćete ga na listi kao prvi dio Bjelašnice (019).

U Herzegovina Classic, u našem Challenge-u nije odabran KOM.

EDITIONS BIGCYCLING

www.bigcycling.eu